
Nederlandse gezinnen voeren een 'onhoudbare balanceer-act' op. Juist daarom timmert lobbyist Marjet Winsemius al ruim tien jaar hard aan de weg om het dagelijkse leven van 2,6 miljoen gezinnen te verbeteren. En om de spruitjeslucht die eromheen hangt te verdrijven: "Het klassieke gezin bestaat allang niet meer."

GEZINSLOBBYIST MARJET WINSEMIUS:

"Gezinnen ondersteunen is geen rocket science"

Het traditionele gezin, met (meestal) de vader als kostwinner en de moeder die zorgt, komt nog maar in twee op de tien gezinnen voor. In bijna acht op de tien gezinnen werken beide ouders. Ook neemt het aantal eenoudergezinnen en samengestelde gezinnen steeds verder toe. Ouders staan hierdoor flink onder druk, terwijl school- en werktijden niet op elkaar aansluiten en er nauwelijks eigentijdse verlofregelingen zijn. Marjet Winsemius: "Niet voor niets zijn zoveel ouders aan het einde van de dag doodmoe. De juiste voorwaarden voor ondersteuning aan gezinnen ontbreken."

Al sinds de zwangerschap van haar tweeling, zo'n 17 jaar geleden, vindt ze zich op over het thema werk, gezin en zorg. Tijdens een feestje kreeg ook zij de onvermijdelijke vraag of ze zou stoppen of blijven werken. Haar

Over Marjet Winsemius

Marjet is directeur van Stichting Voor Werkende Ouders en platform [Watouderswillenweten.nl](https://www.watouderswillenweten.nl), en initiatiefnemer van de eerste Staat van het Gezin.

Marjet wil het leven van gezinnen makkelijker maken en zet zich in voor onder meer de komst van een ministerie van Gezinszaken.

antwoord verdeelde de kamer in twee kampen. "Tegelijkertijd was er een maatschappelijke discussie gaande dat vrouwen meer moesten gaan werken, terwijl er óók werd bezuinigd op de kinderopvang. Zo krom, vond ik dat. Thuis ben ik opgegroeid met de slogan 'Een beter milieu begint met jezelf'. Ook ik wil de wereld een beetje beter achterlaten, zeker voor de volgende generatie", vertelt de vrouw met de bijnaam *Don Quichote*. "Net als mijn jeugdheld heb ik voor deze lobby echt een lange adem nodig."

Juiste tafels

Als ze de thermometer in het gezin hangt en op de Negenmaandenbeurs vraagt naar de gezinsvriendelijkheid van Nederland, valt haar iets op: regelmatig geven mensen een 7, maar anderen roepen meteen 'een 3!' Die grote verschillen in rapportcijfer

verbazen Winsemius niet. “Veel ouders zien Nederland als een vrij land waar je kraamzorg krijgt en verlofregelingen hebt. Anderen vinden ons land helemaal niet solidair en voelen zich niet gesteund. Wie een kind krijgt wordt per definitie kwetsbaar, want als er iets is met je kind raakt dat je in je ziel. Ook zie ik achter de voordeur veel eenzaamheid. Dat herken ik ook, met een kind dat meer zorg nodig heeft en waarbij ik me door de meeste professionals niet gesteund heb gevoeld.”

Ik heb me door de meeste professionals niet gesteund gevoeld

In 2010 richt Winsemius ‘Voor Werkende Moeders’ op, dat in 2014 verdergaat als Stichting Voor Werkende Ouders. In coronatijd komt ze als directeur van de stichting regelmatig op tv en brengt ze de spagaat van werkende ouders voor het voetlicht. “Persoonlijk werk ik het liefst in de schaduw, maar sinds corona zijn we zichtbaarder geworden en hebben we meer impact gekregen.”

Na ruim tien jaar strijden zit ze inmiddels aan de juiste overlegtafels. Lachend: “Dat komt omdat jij zo goed kan kletsen, zegt mijn dochter dan.” Ongetwijfeld scheelt het dat Marjet Winsemius haar mondje mee heeft, slim is en snel denkt. Maar het helpt ook dat ze aan de overlegtafel zit met maar één pet op: die van ouders. Ze brengt de keukentafel van gezinnen en hoe het daaraan toegaat mee naar de overlegtafels. ‘Ga naast ons staan’ is haar duidelijke

boodschap aan jeugdprofessionals, onderwijs, overheid en wie ook maar met ouders te maken heeft.

De mooiste vraag

Volgens de mensen die de overlegtafels met haar delen, staat ze erom bekend dat ze het gesprek in één keer kan kantelen. Tijdens het interview hoort ze dit voor het eerst en ze is blij met het compliment. “Misschien ben ik goed in het terugbrengen naar de vraag: waar hebben we het over? En ik ben van nature supernieuwsgierig. *Waarom* is de mooiste vraag die je kan stellen.” Daarmee schudt ze mensen met macht langzaam wakker. Een beetje verbolgen vertelt ze: “De laatste Gezinsnota van een kabinet was die van Rouvoet uit 2008. Als ik het over het gezin wil hebben, moet ik met minimaal vier ministeries om tafel. Onder andere het CDA kwam onlangs met een motie om een breed onderzoek naar gezinnen te doen, maar die wordt dan geschaard onder een programmamanager ‘Gendergelijkheid op de werkvloer.’”

Als ik ‘t over het gezin wil hebben, moet ik met vier ministeries om tafel

Liever ziet Winsemius ons land een voorbeeld nemen aan Engeland, Duitsland of België, met hun ministerie van Gezinszaken. Vooral over onze zuiderburen is ze te spreken: “Zo’n ministerie kijkt bij elke beslissing: wat betekent dit voor het gezin? Niet zoals bij ons, toen bijvoorbeeld de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol naar 18 ging en die jongeren uit de kroeg geweerd werden, zonder

de consequenties voor gezinnen mee te nemen. Ook heeft België al honderd jaar een Gezinsbond die zelfs meepraat over fietspaden, is er een Groeipakket en zijn er speciale kortingspassen voor gezinnen. Dat kan hier morgen ook al. Beter goed gejat dan slecht bedacht.”

Wij zitten vast in onze systemen en willen niet omdenken

Ze vervolgt: “Wij zitten vast in onze systemen en willen niet omdenken. Neem zo’n kortingspas die nu per gemeente bij een loket wordt uitgegeven, zoals de Ooievaarspas in Den Haag. Of denk aan al die hulplokets of fondsen die er zijn voor ouders die leven in armoede. Die ouders vertellen mij dat ze het gevoel krijgen dat zij daar elke keer in hun bloetje staan. Dit is op te lossen, hè? In België is er een Groeipakket in plaats gekomen van alle losse regelingen. In Nederland kan dat gedaan worden door de SVB, de Sociale Verzekeringsbank, die informatie heeft van andere overheidsinstanties. Beleg het op één plek, maak er een regeltje voor en kom met de Oranje Leeuwpas. Dan ben je van die loketten en toelatingseisen bij fondsen af en hoeven ouders niet meer door een hoepeltje te springen.”

Een bijkomend voordeel daarvan is volgens Winsemius dat gemeenten meteen inzicht hebben in wie deze gezinnen zijn. “Dan kunnen zij deze ouders zelf bellen en een informatieboekje geven waarin staat waar ze lokaal gebruik van kunnen

“Een informatieboekje uitreiken aan ouders die aangifte van een baby komen doen; supergoed idee vinden de ministeries het, maar ik krijg het niet voor elkaar”

maken. Ik ben al jaren bezig om in elke gemeente een informatieboekje te laten uitreiken aan degene die aangifte van een baby komt doen. Supergoed idee vinden de ministeries het, maar ik krijg het niet voor elkaar. Er is heel veel informatie die nuttig is voor ouders; op onze site WatOudersWillenWeten.nl staan al driehonderd links. Laten we bijvoorbeeld beginnen om in elke schoolgids op te nemen dat ouders voor advies bij ‘Ouders & Onderwijs’ kunnen aankloppen.”

Er is heel veel informatie die nuttig is voor ouders

Staat van het gezin

Het is allemaal geen *rocket science*, vindt ze zelf. Alleen zijn er wel veel partijen aan zet, die los van elkaar én

samen iets moeten doen. “Welke partijen dat zijn? Iedereen”, zegt ze luid. “Om te beginnen de gezinnen zelf, en ik ook. Door beter na te denken en aan de keukentafel goede afspraken te maken aan de hand van de 6 W’s, zoals de vraag ‘Werkt het?’ Daarnaast moeten professionals het lef hebben om de protocollen soms overboord te gooien en elk gesprek te beginnen met ‘Hoe is het met jou?’ Verder is de politiek aan zet, als je bedenkt dat 79 procent van de gezinnen vindt dat de politiek te weinig voor hen doet.

De lees-, luister- en kijktips van Marjet Winsemius

- Website 'Tijdbaas.nl'.
- Boek van Miguel de Cervantes: 'De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha'.
- Boek van Julie de Graaf: 'Het geweldige grote mensenboek'.

En de media, die niet zo snel naar de ouders moeten wijzen als er bijvoorbeeld ergens rellen zijn. Met de wijzer wijzen lost niets op."

De voorvechter van het gezin laat zich nooit demotiveren. Als iets nog niet bestaat, pakt ze zelf de handschoen op. Zo is inmiddels de tweede 'Staat van het Gezin' in de maak. Dit gezamenlijke onderzoek van Voor Werkende Ouders, mediaplatform WIJ en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) kwam voor het eerst uit in oktober 2022 en werd in ontvangst genomen door minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het geeft een inkijkje in hoe het met Nederlandse gezinnen gaat, waar ze tegenaan lopen en welke oplossingen er zijn. In de nieuwe Staat draait het dit jaar om de vraag hoe gezinsvriendelijk ons land is.

Waarom moet ik werkende ouders zo vaak verdedigen?

In de partijen met wie ze samenwerkt aan de Staat van het Gezin vindt ze haar medestanders. "Op heel veel plekken vind ik medestanders. Net had ik nog de Reformatorische Oudervereniging aan de

lijn. Wij vinden elkaar niet in alles, maar onze belangen voor ouders zijn dezelfde. Ook met Ouders & Onderwijs werken we graag samen. We hebben een soort menukaart gemaakt van alle briljante ideeën waar we mee op pad gaan. Ik weet dat het nog tien jaar duurt voordat we voor grotere ideeën een voedingsbodemp vinden, maar ik roep ze wel overal.

Laatst had ik een gesprek met JA21 over het informatieboekje en dan heb ik kans dat er een motie over wordt ingediend. Maar we proberen het als stichting ook door een subsidieaanvraag in te dienen bij het ministerie van VWS of SZW, om te kijken of we het via die weg voor elkaar krijgen. Tegenstanders heb ik trouwens ook, maar die ga ik niet bij naam noemen omdat het tegen mijn normen en waarden ingaat. Ik zou 'van de schoolpleinmoeders' zijn, volgens een ambtenaar, maar daarmee zet je wel 2,6 miljoen gezinnen weg. Sommige organisaties komen van hun kritiek terug, want ze zien dat ik het niet opgeef en blijf doorgaan."

Niet te stoppen

De eerste Staat van het Gezin laat zien dat de combinatie van werk en gezin verreweg de grootste uitdaging is. Aan de overlegtafels vinden nu de gesprekken over een nieuw kinderopvangstelsel plaats. "Kinderopvang is de basis van onze economie. Als je dat niet goed regelt, kunnen ouders

niet werken. Waarom moet ik werkende ouders zo vaak verdedigen? En opvang vind ik ook een raar woord omdat de opvang niet iets tijdelijks is, zoals een hondenopvang. Nu mogen we met het ministerie en de brancheverenigingen een nieuw systeem bouwen. De laatste stap die we zouden moeten zetten is dat het niet om opvang maar om kindontwikkeling gaat, voor alle kinderen."

Vragen stellen bij het systeem is wat ik het meeste doe

Waar werkt ze uiteindelijk naartoe? "Mijn doel is dat we ons als stichting kunnen opheffen, omdat er een samenleving is waarin gezinnen ondersteund worden door de juiste voorwaarden en een socialere omgeving. Dat het makkelijker wordt aan die keukentafel." Er valt een korte stilte en dan vat Marjet Winsemius zichzelf met de laatste woorden van het interview perfect samen: "Vragen stellen bij het systeem is wat ik het meeste doe." Het is duidelijk dat deze 45-jarige moeder, echtgenoot en lobbyist nog lang niet van plan is daarmee te stoppen.

Alle tips uit De Omwenteling vindt u hier:

